43րդ ՏԱՐԻ   ԹԻՒ 1140   Կ [illegible]   ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 15/28 ՄԱՐՏ 1905   22 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1323   15 ՄԱՐՏ 1321

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի Ճատտէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومۀ افکار
ارمنيجه يومی وسياسی غزته‌در
صاحب امتيازی : اوهانس قبر
اداره‌خانه‌سی بابعالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղշ.	50 ղշ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 Ֆր.	13 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ   ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ» ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ   10 ՓԱՐԱ

ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ՄԸ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ «ՎՇՏԱԿԻՐ ՔԱՀԱՆԱՅ»ԻՆ

Մանզումէի 1135 թիւին Պատրիարքարանի լրոց բաժնէն սկիզբը Ամուրի կղեր խորագրին տակ և Հայ եկեղեցւոյ Վշտակիր Քահանան ստորագրութեամբ ուշագրաւ գրութիւնն կարդալով, խոր տպաւորութեան ներքեւ՝ թելադրուեցայ այդ խնդրոյն նկատմամբ ես ալ իմ կողմէ տեսութիւնս պարզել հրապարակաւ։ Վշտակիր Տէր Հայրը կուսակրօն եկեղեցականաց կողմէն ամէն ատեն երեւան եկող գայթակղեցուցիչ արարքներ սրտի ցաւով յիշելով, ժողովուրդը կրօնքէն ու կրօնականէն զրտեցնելու պատճառ եղող այդ յոռի վիճակին իբրեւ գլխաւոր դարման կ'առաջարկէ կուսակրօնութեան ջնջումը. առաջարկ մըն է այդ՝ որ արդէն շատեր ալ ասկէ առաջ յայտնած կարծիքը կը չեշտէ ու կը հաստատէ այդ մասին։ Եթէ եկեղեցականութեան մէջէն խնդրոյ նիւթ եղող բարոյականի զեղծումը արմատախիլ ընելու միակ միջոցը այդ առաջարկը ըլլար, ես ալ պիտի ձայնակցէի տէր ու գանէ այդ կերպով խղճի պարտականութիւն մը կատարած ըլլալու ներքին գոհունակութիւնը պիտի զգայի. բայց հարկ է ըսել որ դարերէ ի վեր ընդհանրացած կուսակրօնութեան դրութիւնը այդ կերպով չջնջուիր և պէտք չէ ալ որ ջնջուի. ուստի այդ դրութեան մէջ յառաջ եկող բարոյական զեղծումներու առաջքը առնելու միջոցները ցոյց տալու, անոնց կիրառութեան մասին ուշադրութիւն հրաւիրելու և մանաւանդ պաշտօնապէս խնդիր ընելու է առ որ անկ է։ Միջոցներ ցոյց տալէ առաջ ըսեմ նաև թէ՝ կուսակրօնութեան վիճակին նըկատմամբ կազմախօսական կամ բնախօսական խնդիր մը քրքրել թէ՝ կարողութենէս վեր և թէ՝ պատշաճութեան հակառակ կը համարեմ, սակայն մաքուր կենցաղ ունեցող կուսակրօններու օրինակներով կրնամ յայտարարել թէ վարժութեան համար այդ վիճակը անտանելի չէ. ընդհակառակն, ներկայ կուսակրօններէն ի միջի այլոց իբրեւ օրինակ ցոյց չե՞նք կրնար տալ Դուրեան Եղիշէ Սրբազանը, որ հակառակ քառորդ դարու կուսակրօն մը ըլլալուն դեռ 45 տարեկան առողջ հասակը նոր թեւակոխած է և որ անբիծ կենցաղի մը տիպարը կրնայ համարուիլ։ Օրինակը թողլով, խանգարեալ բարոյականութիւնը չակելու միջոցը ցոյց տամ։ Հաստատելով հանդերձ որ բարոյականութեան պայմանները յարգող անպատկառ կուսակրօնի մը գայթակղեցուցիչ մէկ արարքը հա՛րկաւ ամէնէն գէշ ու ծանր ազդեցութիւնը կ'ընէ ժողովուրդին, քանի որ կուսակրօնը նուիրական կոչում ու պարտականութիւն ունի անոր բարոյական մակարդակը բարձրացնելու իր բարոյացուցիչ խրատներովն ու քարոզութեամբը, սակայն կը նկատուի նաև թէ՝ ամբողջ Հայ հասարակութեան ամէն դասակարգին բարոյական ոչ-գոհացուցիչ կացութիւնը հոգ ու դարման տանիլ խիստ կարեւոր դարձած է. այս քանի մը ապացոյց դժբախտաբար ամէն օր՝ ընդհանուր բարոյականութեան հակառակ տգեղ ու ցաւալի բաներ կը տեսնենք կը լսենք ու կը կարդանք ո՛չ միայն ամուրի՝ այլ ամուսնացեալ կղերին ալ, ինչպէս նաև հանրութեան համար կղերին չափ կարեւորութիւն ունեցող ամէն տեղերու երկսեռ ուսուցչութեան և Խորհրդոց նկատմամբ. Թէեւ ասանկ հանրային խնդրոյ մը նկատմամբ շատ յառաջ չեմ գիտնալով որ միշտ ու ամէն անգամ չորին հետ թացն ալ այրելու ենթակայ է, սակայն քանի որ ընդհանրութիւնը ներկայացնող այդքան դասակարգեր ու մարմիններ չարունակ տեղի կուտան անհաճոյ ու գայթակղեցուցիչ արարքներու, կ'արժէ որ լուրջ ուշադրութիւն նուիրուի բարոյական վիճակին ամբողջ հանրութեան՝ որու ծոցէն կ'ելնէ կղերն ալ, ուսուցիչն ալ, ևն.։

Ահա՛ այս ընդհանուր ցաւալի կացութեան դարմանի է՛ն զօրաւոր միջոցը առողջ դաստիարակութիւնն է, ուրեմն մեր վարժարաններէն ո՛րչափ ակնկալելու ենք ժամանակի և միջավայրի պահանջումներուն համապատասխանող ուսմանց մէթոտաւոր աւանդութիւն, նոյնպէս պահանջելու ենք սերունդին լաւ դաստիարակուիլը, կամ ուրիշ խօսքով՝ մարդ պատրաստուիլը։ Դաստիարակուող մէկու մը գլխաւոր նշանը ազնուութիւնն է. եթէ տղայ մը ազնուութիւնը իր ծնողքէն ու ընտանեկան յարկէն ժառանգած ըլլալու բաղդաւորութիւնը չէ ունեցած, վարժարանը աւելի՛ հոգածու գտնուելու է զայն դաստիարակութեամբ ազնուացընելու։ Եթէ մէկը բնականէն ազնիւ և դաստիարակութեամբ ալ ազնուացած է, կարելի է ամէն բանի նկատմամբ վստահիլ իրեն. որովհետեւ ազնիւ մէկը չըլլար նենգամիտ, հպարտ, անափառ, ցուցամոլ, անկարեկիր եւ այլն, այլ ընդհակառակն կ'ըլլայ ուղղամիտ, խոնարհ, խոնարհ, բարեհամբոյր, գթած, և մէկ խօսքով՝ հեռի որ և է մոլութենէ և տէր՝ առողջ բարոյականի. առողջ բարոյականի տէր կ'ըսեմ, որովհետեւ կրթեալ ու ազնիւ մարդը, երբ մանաւանդ հանրային պաշտօնեայ է ու կղեր (ըլլայ ամուսնացեալ թէ ամուրի) երբե՛ք չներեր իր անձերուն որ չար ակնարկներ ձգեն մէկու մը վրայ, չնեպատրաստուած էր ու իր բաքանչիւրին մասնաւոր տեղեր յատկացուած։ Մրցակցութեան ... (continued)

Դ. Տ. Վ. Յ.

Ա. Պոլիս, 11 Մարտ 1905

ՔԻՉ ՄԸ ԳԻՏԱԿԱՆ

«Մանզումէ»ի սանդուղներ. — Ծոյլերուն հոգեբանութիւնը.

Եթէ Մանզումէի տպարանին բազմաստիճան սանդուղէն վեր ելած ատեննիդ ձեր սիրտը կը բաբախէ... ո՛չ թէ խմբագիրները տեսնելու ձեր փափաքէն, այլ յոգնութեան պատճառաւ, կամ եթէ Հայ վաճառականի մը քով գործակատար էք և օրը քանի անգամ Զաքմաքճըլարի զառիվերը կը մագլցիք չնչասպառ ըլլալու աստիճան, ամենեւին հոգ մի՛ ընէք, որովհետեւ ձեր ողնուղեային ուժը անհաւատալի կերպով աւելցնող դեղ մը գտնուած է, որ շատ դիւրին և գրեթէ հաճելի կ'ընէ նոյն իսկ ամէնէն դժնդակ աշխատութիւնները։

Տքթ. Բլէման անունով բժիշկ մը, շնորհիւ երկու գործիքներու, որոնց առաջինով ողնուղեային ուժը կը չափուի և երկրորդով՝ յոգնութեան աստիճանը, կրցաւ հաստատել որ երկու երեք օր իրարու վրայ առնուած մրջնական թթուն (acide formique) ծայրայեղ ուժ մը կուտայ ողնուղեքին։

Տքթ. Բլէմանի այս գիւտը շատ կարեւոր ըլլալուն համար, ի հարկէ չէր կրնար աննշմարելի մնալ, և արդարեւ շատ մը փորձեր եղան, որոնք լիովին հաստատեցին մրջնական թթուին լաւագոյնարդիւնքները մարկազմութեան վրայ։ Այսօր կատարելապէս հաստատուած է որ քանի մը օր յաջորդաբար մրջնական թթու գործածող մը արտասովոր ուժի և գործունէութեան զգացում մը կ'ունենայ, այսինքն թէ կ'զգայ բան մը որ զինքը կը մղէ չարժիլ, ողնուղեքը աշխատցնել։ Հետեւեալ պատմութիւնը ապացուցական համգամանք մը ունի. — 60 տարեկան մէկը կար որ սրտի բաբախում կ'ունենար և անմիջապէս կը յոգնէր քիչ մը տեղ քալելուն կամ սանդուղէ մը վեր ելնելուն պէս։ Այս մարդը երեք օր մրջնական թթու գործածեց և այնուհետեւ սկսաւ մինչեւ 250 մէդր տեղ քալել առանց չնչասպառ ըլլալու կամ սիրտը բաբախելու։ Ուրիշ բան է եթէ այդ 250 մէդր տեղը քալել լմնցնելէն ետքը յանկարծ կը տեսնէ գեղուհի մը որու ճամբան կ'երթայ նազելաճեմ։

Մարդիկ կան որ, ինչպէս գիտէք, ամէն աշխատութենէ կը խուսափին և մենք զանոնք ծոյլ կ'անուանենք։ Բայց շատ կարելի է որ անոնց ծուլութիւնը արդիւնք եղած ըլլայ դժնդակ և թերեւս նոյն իսկ ցաւագին զգայնութիւններու, զոր առաջ կը բերէ ողնուղեային յոգնութիւնը։ Ամէն պարագայի մէջ մրջնական թթուն կ'այլափոխէ այդ ծոյլերը որոնք իրենց ողնուղեքը աշխատցնելու պէտքը կ'զգան այնուհետեւ։ Մեր ուսուցիչները, որոնք շատ անգամ պատիժներ կը սահմանեն ծոյլերուն դէմ առանց արդիւնք մը ձեռք բերելու, թող գիտնան ուրեմն որ ծուլութեան յաղթելու դարմանը ծեծը չէ, այլ Տքթ. Բլէմանի գիւտը։

Ամէնքը աս չէ սակայն։

Գիտէք թէ ամրան տաքերուն թուլութիւն մը կուգայ վրանիդ կամ ֆիզիքական ընկճում մը կ'ունենաք փոթորկալից օրերուն։ Արդ, մրջնական թթուն աս յատկութիւնն ալ ունի որ մարդ անով կրնայ դիմադրել ցուրտին ու տաքին, վերջապէս այն ամէն բանի որ կ'սպառէ կամ կը թուլցնէ մարմինը։ Գործաւորը, իր զգացած յոգնութիւնը փարատելու համար, երբեմն կանգ կ'առնէ և գաւաթ մը ջուր կամ օղի կը խմէ։ Տքթ. Բլէման կ'ըսէ որ այս պարագային մէջ մրջնական թթուն ալքոլէն աւելի կը բանի օգտակարապէս։

Եթէ բժշկի մը հարցնէք, պիտի ըսէ ձեզի որ մեր անդամները շրջապատող ողնուղեային մասերուն քով, ունինք նաեւ ներքին գործարաններ որոնք ողնուղեային նիւթերէ կազմուած են։ Միրտն ալ խառնշտահեւ ողնուղեք մըն է որուն պրկումին շնորհիւ արիւնը ուրիշ գործարաններու մէջ կ'երթայ։ Եթէ ստամոքսն ու աղիքը կարող են ի հարկին դուրս վանել իրենց պարունակութիւնը, պատճառը սա է որ իրենց միջնորմերը կազմուած են ողնուղեային նիւթերով որոնք կը պրկուին։ Անհաւասիկ այս ողնուղեային նիւթերուն ուժն ալ կ'աւելնայ Տքթ. Բլէմանի գիւտին շնորհիւ։

Ուրեմն, ծոյլերուն աչքը լո՛յս, կամ մանաւանդ... ընդհակառակը։

ԺԻՐԱՅՐ ՏԻՐԱԿԱՑԻ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

«Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ»ի Մարտ 24ի եւ 25ի խմբագրականներ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ԾՈՎՈՒՆ ՎՐԱՅ

Մարտ 13ին Ճափոնական նաւատորմիղը տեսնուած էր Սինկաբուրի առջեւ, այսինքն Մալաքքայի նեղուցին հարաւային ծայրը, որ հարաւային չինական ծովը կը միացնէ Հնդկաց ովկիանոսին հետ։ Որոշ լուր մը չկայ թէ այդ նաւատորմը շարունակե՞ց թէ ոչ իր հիւսիսային արեւմտեան ընթացքը, թէ նորէն ետ դարձաւ (Տես վերջին լուրերը Հեռագրի բաժնին մէջ)։ Քանի մը օր վերջ ալ, Մարտ 16ին, ռուսական նաւատորմը հրամանատարութեամբ ծովակալ Ռօժտէսթվէնսքիի, որ քանի մը շաբաթէ ի վեր Մատակասքարի հիւսիսային արեւմտեան ծայրը, Նօսիպէի առջեւ կը գտնուէր, յանկարծ խարիսխ վերցուց և անծանօթ տեղ մը սկսաւ ընթանալ։ Չհաստատուեցաւ տ'ն ենթադրութիւնը թէ ծովակալին նպատակն էր երթալ Ճիպութիի առջեւ միանալ ծովակալ Նէպոկաթովի հրամանատարութեան տակ գտնուած երրորդ նաւախումբին, որ Սուէզի ջրանցքէն պիտի անցնէր։ Ընդհակառակն ծովակալ Ռօժտէսթվէնսքիի նաւատորմը Մարտ 17ին տեսնուեցաւ շոգենաւի մը կողմէ, որ Սէյլանէն Բոռ-Լուի կ'երթար։

Ուրեմն շատ մօտ ժամանակէն երկու թշնամի նաւատորմիղները իրարու պիտի հանդիպին Հնդկաց Ովկիանոսին մէջ (Տես Հեռագիրները)։ Հետեւաբար ռուսական նաւատորմիղը Մարտ 16ին չէր որ Նօսիպէէն մեկնեցաւ, այլ աւելի կանուխ, քանի որ քիչ վերջը տեսնուեցաւ յիշեալ շոգենաւէն։

Ռօժտէսթվէնսքիի նաւատորմը, Նէպօկաթովի նաւախումբը մէջը չըլլալով, կը բաղկանայ 7 զրահաւորներէ, 4 մեծ, 1 միջակ և 3 փոքր յածանաւերէ, 12-15 թօրփիլահալածներէ, քանի մը օժանդակ յածանաւերէ, և համապատասխան թուով ածխաբարձ և լրատար մարտանաւերէ։ Փետր. 13ին ճափոնական Քուրէ նաւահանգիստէն ճամբայ ելնող Թօկիօյի մարտանաւերուն թիւը յայտնի չէ։ Միայն թէ գիտէինք որ Ճափոն ունի 4 զրահաւոր և 20 յածանաւ (որոնցմէ 20ը մեծ)։ Այս վերջիններուն մէկ մասը անշուշտ Վլատիվոսթոքի պաշարման յատկացուած են։

* *

Ինչպէս կ'երեւի երէկի և այսօրուան հեռագիրներէն, Թօկօ թակը սկսաւ զարնել, և մէկ հարուածին վրայ արդէն երկու ռուս զրահաւորներուն կորուստին լուրը կը բերէ Հեռագիրը։ Թօկիօյի համբերութիւնը սպառելով, մտադրած էր Մատակասքարի առջեւ իսկ զարնել Ռօժտէսթվէնսքին, որ խոհեմութիւն համարեց բաց ծովը ելնել, և քաջութեան կողմէ Թօկիօյէն վար չմնալու համար նախամեծար սեպեց ինք ալ իր կարգին ողջամբ զառնուստ մաղթել Թօկիօյին։

Արդիւնքը յայտնի չէ իր մանրամասնութիւններով, բայց հաւանական է որ ծովամարտը կը շարունակուի։

Ահա քանի մը յաւելուածական տեղեկութիւններ Ռօժտէսթվէնսքիի վերջին շարժումներուն վրայ. —

Ինչպէս ըսինք, հեռագրուածին նայելով, Ռօժտէսթվէնսքի Նօսիպէէն մեկնած էր Մարտ 16ին, և այն շոգենաւը, որ Բօռ-Լուի լուր տարաւ թէ ճամբայ թօրփիլանաւի մը հանդիպած էր, կը մեկնէր Քօլօմպօյէն, որ 2100 մղոն հեռի է։ Եթէ Ռուսք իրօք Մարտ 16ին մեկնած են Նօսիպէէն, մէկ գիշերուան մէջ առաւաւելն պէտք է 200 ծովային մղոն ճամբայ առած ըլլան արեւելեան ուղղութեամբ։ Ամէն մարտանաւի համար կարելի չէ ասիկա։

Ուստի պէտք է ենթադրել թէ ռուսական նաւատորմին մեծագոյն մասը այդ թուականէն առաջ ճամբայ ելած էր։ Արդէն Թանանարիվի Թայմզի թղթակիցը Մարտ 8ին հեռագրած էր թէ Ռօժտէսթվէնսքիի նաւատորմին մէկ մասը նոյն օրը Ճիպութի մեկնած էր ծովակալ Նէպօկաթովի նաւախումբին սպասելու։ Շատ կարելի է որ ճամբորդութեան այս պարագայով ...

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ   Թիւ 37

ԷՄԻԼ ՇԱՆԹ

ԴԷՊԻ ԲԵՒԵՌ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ա.

ՔՕԼՕՄՊՕՍ ԿՂԶԻՆ

—Հանգուցեալ բրոֆէսէօրին տղան Գեթէլը ինչ պիտի ըլլայ, հարցուց, Բօլ Մաքարթէր, հոս ձգելը տեսակ մը անտեղութիւն ունի, մեր հետ տանելն ալ....։

—Գեթէլի նկատմամբ տուած եմ որոշումս, իմ գաւակս չէ՞, պատասխանեց միլիառատէրը, ես ո՛ւր որ երթամ, ան ալ հետս պիտի ըլլայ, հիմակուընէ պէտք է որ գիտական քննութիւններու վարժուի, քանի որ իմ սիրած մեթոտիս մէջ կ'ուզեմ մարզեցնել զայն։

—Բայց անոր տարիքը պիտի ներէ՞ մեր կատարելիք արկածախնդրական ուղեւորութեան մասնակցելու, հարցուց երիտասարդը։

—Արդէն չորքոտութեան վարժուած մէկը կ'երեւի, քանի որ այդչափ դեռատի հասակին մէջ չէ վարանած հանգուցեալ հօրը հետ առժամելի երկրախուզութիւն մը կատարելու, բայց Սըր Սէմըսըն, մեաց որ տարիքին պզտիկութիւնը բնաւ արգելք չէ. Հէլիքսով ճամբորդելու, երբ ամերիկեան ուղեւորութեան մը ամէն պայմանները ապահովուած են անոր մէջ։

Երկու գիտականներուն խօսակցութիւնը բաւական երկար տեւեց. երկուքն ալ քանի՛ առաջ տանէին իրենց տեսակցութիւնը նոյնչափ համակրանք ու յարգանք տածել կ'սկսէին իրարու նկատմամբ։ Մաքարթէր մանաւանդ իր խոր հմտութեամբը ու ազատ կանխատեսութեամբը հետզհետէ կը մեծնար միլիառատէրին աչքէն, որ ճշմարտապէս բախտաւոր կը նկատէր ինքզինք ասանկ թանկագին աջակից մը ձեռք անցուցած ըլլալուն համար։

Միւս կողմէ՝ նաւաստիներն ու չոգենաւին ամբողջ մարդիկը ցամաք ելած էին մէկ քանի պահնորդ միայն ձգելով Վիկթօրիի մէջ. իրարանցումը մեծ էր, Մաքս Բանֆէթ ամէնուն գլուխը անցած՝ մեծ փութաջանութեամբ վրաններ զետեղել կուտար։ Զաքքարամը գլուխը և մարմինը ամբողջ կարմրուածովը հարիւրաւոր ծիծաղաշարժ ձեւեր կ'ընէր ու իւրաքանչիւր ընկերոջը տարբեր տարբեր առականներ կուտար միշտ խնդալ ու զուարճութիւն պատճառելով ամէնուն։

Սըր Սէմըսըն Ժէյլէթ ու երիտասարդը երբ վերադարձան, ամէն բան պատրաստուած էր ու իւրաքանչիւրին մասնաւոր տեղեր յատկացուած։ Միլիառատէրը գոհ մնաց այս կարգադրութենէն և հրաման ըրաւ որ Վիկթօրիի ամբողջ մարդիկը գան հաւաքուին իր վրանին առջեւ, ուր բանախօսութիւն մը ընելով, բացատրեց թէ, ինչ էր իրենց այս ուղեւորութեան նպատակը։ Ինչպէս Բօլ Մաքարթէր ըսած էր, անգամ մըն ալ կրկնեց դէպի Բեւեռը գիտական ուղեւորութիւն մը կատարելու պէտքը. ասոր պարագաները մանրամասնօրէն բացատրեց։

Միլիառատէրին այս բանախօսութիւնը խոր տպաւորութիւն ըրաւ բոլոր ունկնդիրներուն վրայ, որոնք որոտընդոստ ծափահարութիւններով ողջունեցին իրենց պետին վերջին խօսքերը և խօսք տուին կատարել անձնուիրութեամբ փորձ այս մարդասիրական գործին եր կոչում ունէր կենսական ծառայութիւններ մատուցանել աշխարհի։

Մաքս Բանֆէթ որ կամաց կամաց Սըր Սէմըսըն Ժէյլէթի մօտ ալ համարձակութիւն առնել սկսած էր, լուրջ դէմքով մը անոր մօտենալով,

—Կը խնդրեմ որ, ըսաւ, հիմակուընէ իսկ ագարակի մը տեղը շնորհէք ինծի հարաւային բեւեռին մէջ. որովհետեւ կեանքիս մէջ ափ մը հող ունեցած չեմ և կը փափաքիմ որ գէթ անկէ ետք ագարակատէր դառնամ։

Երիտասարդ Ֆրանսացիին այս կատակը բուռն ծիծաղ պատճառեց ամէնուն և միլիառատէրը քմծիծաղով մը,

—Առաջին ագարակը ձուն պիտի հաստատես հոս, ըսաւ, բայց ուշադրութիւն ըրէ որ դրացի ագարակապաններու հետ կռիւ չընես։

Այս թեթեւ կատակէն ետք Սըր Սէմըսըն խօսքը նաւապետ Շէֆիլտի ուղղելով,

—Հիմա որ կղզիին մէջ հաստատուեցանք, ըսաւ, մեր առաջին գործը պիտի ըլլայ Վիկթօրիի բեռները ցամաք փոխադրել կարելի եղածին չափ շուտ։ Եւ սակայն մեծ ուշադրութեամբ պէտք է կատարել այս գործողութիւնը, մանաւանդ եթէ սնտուկ մը վանգուի մեծ դժուարութիւն ու ժամանակի կորուստ կրնայ պատճառել, որովհետեւ ձեր փոխադրելիք բեռներով նոր մեքենայ մը պիտի լարենք հոս. որուն անունը Հէլիքս է և այդ մեքենան է որ զմեզ պիտի տանի դէպի հարաւային բեւեռ։

Հէլիքսի անունը զարմանք պատճառեց ամէնուն ալ, որոնք չէին կրնար հասկնալ թէ այդ նոր մեքենան ինչպէս պիտի կրնար կատարել այսչափ ծանր ճամբորդութիւն մը։

—Հէլիքս շատ մը մասերու բաժնուած է, յարեց միլիառատէրը և եթէ անոնց մէկ մասը միայն փոխադրութեան ատեն վանգուի, կրնաք ենթադրել թէ ինչ մեծ անտեղութիւն պիտի պատճառէ, ուստի ամէննուդ ալ բոլորանձնակ ուշադրութիւն կը յանձնարարեմ։ Ձեր այս փոխադրութեանց պահուն, մենք ալ պարոն Բօլ Մաքարթէրի և ուրիշներու հետ ուղեւորութիւն մը պիտի կատարենք ամբողջ այս Քօլօմպօս կղզիին չուրջ, ուր պիտի քննենք թէ կենդանաբանական ու բուսական ինչ վիճակի մէջ կը գտնուի ան։

Ալ աւելի բացատրութեան հարկ չկար, ճարտարագէտը իր վրանը քաշուեցաւ ձեռք առնելու համար մէկ քանի օրէ ի վեր ընդհատած գիտական աշխատութիւնը, որ խարիսխը պիտի կազմէր իրենց ապագայ ուղեւորութեան։ Գեթէլ սակայն չէր կրնար առանց հայրական գուրգուրանքի ապրիլ. մայրը կորսնցնելէն ի վեր, հայրը սովորութիւն ըրած էր իրեն՝ ամէն օր զաւակը զբաղիլ ու չոյել զայն մերթ ընդ մերթ. մինչեւ իսկ իր ուղեւորութեան պահուն ալ ծնողական գուրգուրանքէ չզրկելու համար զաւակը, հետն առած էր զայն ու կը շարունակէր միշտ մտածութեանը առարկայ դարձնել փոքրիկ Գեթէլը։

Այն իրիկուն առաջին անգամն էր որ լքուած կը մնար փոքրիկը, հօրը կսկիծը այն աստիճան չօղճեր վրան զուցէ, եթէ հայրագիրը՝ Սըր Սէմըսըն Ժէյլէթ բոլորովին մոռացութեան չմատնէր զինք։ Տղեկը աղէկ գէշ զբաղած էր նաւաստիներուն ու գործաւորներուն հետ, իրիկուան՝ երբ Տանիէլ Ժագօբի ընկերակցութեամբ իրենց վրանին տակ առանձնացան, սկսաւ լալ ու մունջ հեծկլտալ։ Երիտասարդ քարտուղարը այս կարճ մըտերմութեան մէջ ուսումնասիրած էր տղեկին հոգեկան կացութիւնը, ուստի անոր հեծկլտուքին բուն պատճառը հասկնալով՝ անմիջապէս միլիառատէրին դիմեց ու իրողութիւնը պատմելէ ետք խնդրեց որ քիչ մը սիրտ տայ փոքրիկին։

Տանիէլ Ժագօբն Սըր Սէմըսընի հրամանով Գեթէլը ներկայեց անոր, որ հայրական գորովով մը ողջագուրելով,

—Ինչո՛ւ տեսնամ, փոքրիկս, գոչեց եկո՛ւր, ասկէ ետք ամէն օր պարտաւորիչ կերպով քովս պիտի գաս առտու իրիկուն, ու ճակատդ պիտի ներկայես որ համբուրեմ. զբաղումս նուազ եղած օրերն ալ մէկտեղ պիտի ճաշենք, հիմա նստէ՛ սա քովս տեսնեմ։

Գեթէլի տխրութիւնը կամաց կամաց փարատեցաւ և միլիառատէրին գգուանքներուն վրայ, սկսաւ զուարթ կերպով ճառագել իր թեթեւ անգլիերէնով։

(Շարունակելի)

ռուսական նաւատորմը իրօք Արեւելեան Ասիոյ ուղղութիւնը բռնեց։

Գալով Ճարոնցիներուն, կը յիշուի թէ Մարտ 13ին քանի մարտանաւերէ բաղկացեալ ճարոնական նաւատորմիղ մը Սենկաբուրի բացերը տեսնուեցաւ, և անկէց ի վեր իր ուղը կը փնտռէր, որուն հանդիպեր է, ինչպէս կ՚ըսեն հեռագիրները։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿԻ ՄԷՋ

Զորեքշաբթի օր Ձարսքօէ-Սէլոյի մէջ խորհրդակցութիւն մը տեղի ունեցաւ, որուն ներկայ էին բոլոր նախարարները, և շատ մը զօրավարներ և ծովակալներ։ Քննութեան առնուեցաւ դրամական և զինուորական կացութիւնը։ Բաց ի Մեծ-Դքսական տարրերէն բոլոր ներկաները յայտարարեցին թէ Ռուսիոյ համար անկարելի էր նոր զոհողութիւններով իսկ յաջողութեան յոյս մը տածել։

Բայց Ցարը ի վերջոյ յայտարարեց թէ բացարձակապէս որոշած է պատերազմը մինչեւ վերջին կէտը շարունակել։

Մեծ-Դուքս Նիքոլա Նիքոլայէվիչի պաշտօն տրուեցաւ տպա ռազմավայրը երթալ և ընդարձակօրէն քննել կացութիւնը։ Պատերազմին շարունակութիւնը ուղղակի այդ տեղեկագրէն կախում պիտի ունենայ, յայտարարեց Ցարը ի վերջոյ։ Այս վերջին պարագան առաջին պաշտօնական նշանը կը համարուի հաշտութեան մը հաւանականութեան համար։

Ընդհանուր տպաւորութիւնը Պետերսպուրկի մէջ ա՛յն է թէ Ռուս Բանակը պիտի քաշուի Քինկչաուի լեռներուն բնական սահմանին մէջ, և անկէց անդին բոլոր վայրերը պիտի ձգուի Ճարոնցիներուն։

Իսկ պատերազմական կուսակցութեան օրկաններուն կարծիքը հետեւեալ կերպով կ՚ամփոփուի. — Մուգտէն պարտութիւն մըն էր, բայց պատերազմին բախտը չվճռեց։ Նաբոլէոն 1812ին մինչեւ Ռուսիոյ սիրտը մտաւ, բայց վերջը Աղեքսանդր Ա. էր որ հաշտութեան պայմանները Բարիզի մէջ կնքեց Ֆրանսայի դէմ։ Ուստի, կ՚ըսեն, պէտք է պատերազմը շարունակել Ճարոնի դէմ։

Պետերսպուրկէ կը ծանուցուի թէ Պատերազմական նախարարը պիտի հրաժարի, և իրեն պիտի յաջորդէ զօրավար Բօլարով, որուն դիւանապետը պիտի ըլլայ զօրավար Րէօտիկէր։ Իսկ Մեծ Սպայակոյտին պետ պիտի անուանուի զօրավար Բօլիվանով։

ՌՈՒՍՔ ՆՈՐ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ ԿԸ ՇԻՆԵՆ

Սիպերիայէն կեդր. Ասիա երկաթուղիի մը շինութեան կայսերական յանձնաժողովը որոշեց նախնական աշխատութեանց համար գործի սկսիլ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Ելմտական նախարարը ծրագիր մը պատրաստած է պետական տուրքերը աւելցնելու համար ո՛րչափ որ տեւէ պատերազմը։ Կայսերական Խորհուրդը առանց ո և է փոփոխութեան ընդունեց այդ ծրագիրը։ Պետական բոլոր պաշտօնատարներուն ամբեղչակներէն հարիւրին մէկ մասը վար պիտի դրուի, բայց ա՛յն պաշտօնատարներէն միայն, որոնք 1000 ռուբլի և անկէց վեր թոշակ կ՚առնեն։ Աւելցուելիք տուրքերուն մէջ կայ նաեւ ծխախոտին տուրքը։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՌԱԶՄԱՎԱՅՐԻՆ ՎՐԱՅ

Բայլոտանէ վեր դէպի հիւսիս Ճարոնցիք տիրեցին նաեւ Ձանկթուֆուի։ Այս միջոցին ռուս սպայակոյտին կեդրոնն է Քունչուլին։ Բայց վերջին լուրերու նայելով, Ճարոնցիք իրենց պաշարողական շարժումը կը շարունակեն, և կ՚աշխատին Ռուսերուն ետեւը դառնալ, և Սունկարիի ճամբան կտրել անոնց առջեւ։ Իրաց այս կացութիւնը ա՛յնքան դէշ ազդած է Պետերսպուրկի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ որ հաշտութեան գործը փոխանակ առաջ երթալու ետ կ՚երթայ։ Թէեւ Պետերսպուրկի մէջ կա՛յ հաստատ համոզում մըն ալ թէ թերեւս հաշտութիւնը անակնկալ մը պիտի ըլլայ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐԸ

Սթանտարտի Թղթակիցը հետեւեալը կը գրէ. — Զօրահանութեան հրամաններուն յետաձգումը ընդհանուր ուշադրութիւն առաջ բերած է։ Փոխանակ 400,000 հոգի ի զէն կոչելու, ինչպէս յայտարարուեցաւ Մուգտէնի ճակատամարտէն անմիջապէս վերջ, կառավարութիւնը առ այժմ հրամաններ միայն արձակած է ձիեր պատրաստելու կարգ մը զինուորական շրջանակներու մէջ։ Բայց տարակոյս չկայ որ Մատակարարական Վարչութիւնը պատրաստութիւններու սկսած է ընդարձակ ասափ ճանի վրայ։

Սովորական ձեւակերպութիւններուն նայելով, հարկ էր իսկոյն ի զէն կոչել մարդիկը կատարելապէս, ցոյց տալու համար թէ Ռուսիա հաստատապէս մտադիր է կռիւը շարունակել, և հետեւաբար ներկայ յապաղումը անվերջանալի մեկնութիւններու առարկայ եղած է։ Ասոր պատճառը երկրին տնտեսական կացութիւնն է, որովհետեւ այս միջոցիս այդ կացութիւնը եթէ գոհացուցիչ չէ, սակայն լաւագոյն է քան տակէց առաջ։

Միեւնոյն ատեն կառավարութիւնը գիտէ թէ Մարէշալ Օեամա կը պատրաստէ ժահացու նոր հարուած մը ռուս զօրքերուն դէմ, որոնք տարածուած են Քիրինէն սկսեալ մինչեւ կէտ մը երկաթուղիին արեւմտեան կողմը։ Արդիւնքը ապահովաբար վնասակար պիտի ըլլայ ռուսական զէնքերուն։ Սպաներէն ոմանք իրօք կը յուսան թէ կարելի է բռնել Քիրին գաւառը, բայց անկարելի է որ ռուս բանակին պէտքերը մատակարարուին այդ գաւառէն։ Տակաւին հունձքը ցանուած չէ, և այն կողմերը աղքատ են և պարէնէ թափուր։

Ընդհանուր տպաւորութիւնը ա՛յն է թէ ռուս կառավարութիւնը կամաց կամաց կը հասկնայ թէ պատերազմին շարունակութիւնը դժուարին է մարդու և պարէններու ա՛յնքան անհագին կորուստներէ վերջ։ Այսու հանդերձ, հաշտութեան գաղափարը նուազ զօրաւոր է առ այժմ, թէեւ հաշտութեան նպաստաւոր նշան մըն է որ սկսած են պատերազմին պատճառ եղողներուն վրայ քննութիւն բանալու ջանքեր ընել։

ՃԱՊՈՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

Սթանտարտ հետեւեալը կը գրէ իր սեղանաւորական բաժնին մէջ. — Ցառաջիկայ ճարոնական նոր փոխառութեան, անոր աստիճանին, գնոյն, հրապարակ ելնելու տեղւոյն մասին տարածուած զրոյցներուն մէջ, երկու բան կարելի է հաստատել, այսինքն՝ նախ բոլորովին անճիշդ են այն զրոյցները թէ Գերմանիոյ մէջ հրապարակ պիտի ելնէ նոր փոխառութիւնը, և երկրորդ՝ փոխառութեան զրոյցն իսկ տակաւին կանխահաս է։ Արդէն յայտնի է թէ Ճարոնի համար դրամական փոխառութեան մը հրապարակ կրնայ ըլլալ աւելի Լոնտոն քան Պերլին, և հետեւաբար հերքումը արդէն իրեն մէջ է։ Անկէց զատ ճարոնական նախկին փոխառութիւնները ա՛ն աստիճան յաջողութիւն ունեցան Լոնտոնի հրապարակին վրայ, որ անհերքելի իրողութիւն մըն է թէ նոր գործողութիւնը Լոնտոնի մէջ պիտի ըլլայ, եւրոպական միւս Տուներուն կողմէ ի՛նչ կարգադրութիւններ ալ որ ըլլան մասնակցութեան համար։

Ճարոն անցեալ տարի Մայիսին 10 միլիոն ոսկի ստեռլինի փոխ առաւ Լոնտոնէն, և Նոյ.ին ալ 12 միլիոն։ Շատերուն համար արդարեւ տարօրինակ երեւցաւ Ճարոնի կողմէ փոքրիկ գումարներով փոխառութեան այս դրութիւնը, և Պերլինէն և ուրիշ տեղերէ զրոյց տարածուեցաւ թէ Ճարոնի նոր փոխառութեան գումարն ալ 10 միլիոնէն աւելի պիտի չըլլայ դարձեալ։ Առանց յաւակնութիւն ունենալու ճարոնական կառավարութեան դիտաւորութիւնը գիտնալու այս մասին, մեզի այնպէս կը թուի թէ Միքատոյի սեղանաւորական խորհրդականները աւելի լաւ կ՚ընեն եթէ նոր փոխառութիւնը աւելի մեծ գումարի մը վրայ ընեն։

Հարաւ-Ափրիկեան Պատերազմին ժամանակ, մենք (Անգլիացիք) սխալ գործեցինք փոքր գումարներու վրայ փոխառութիւններ ընելով, երբ պարտաւոր էինք անմիջապէս մեծաքանակ գումարի մը վրայ գործել Քօնսոլիտի վերածելով զայն, և յաճախակի այս փոքրագումար փոխառութեանց հրապարակ հանումը քիչ մը կը ցնցէր սեղանաւորական հրապարակը։ Այն միջոցին երբ ելմտական գանձատոմսեր և կարճ պայմանաժամով պարտաթուղթեր կը հանէինք, կրնայինք ընդարձակ գումար մը հրապարակ հանել։ Նոյն դիտողութիւնը հիմա Ճարոնի համար ալ ստոյգ է, քանի որ փոխատուներուն վստահութիւնը ա՛յն աստիճան բարձր է որ Ճարոն կրնայ մինչեւ 30 միլիոն ստեռլինի փոխառութիւն ընել։

Անշուշտ, պէտք չէ միտքէ հանել սա՛ կէտը թէ Ճարոն տակաւին պատերազմի մէջ է, և հետեւաբար խոհեմութիւնը կը պահանջէ որ տրուած դրամին իբրեւ երաշխաւորութիւն քանի մը պետական հասոյթներ վարձու տրուին։ Ճարոնական կառավարութիւնը, որ սեղանաւորութեան վերաբերեալ խնդիրներու մէջ ալ մեծապէս քաղաքակրթուած է, ինչպէս զինուորական գործերու վերաբերեալ խնդիրներու մէջ, անշուշտ գիտէ այս կէտը, քանի որ բարեբախտաբար կան ապահով հասոյթներ այդպիսի փոխառութեան մը յատկացուելու համար, եթէ յարմար դատուի։ Անցեալ օր կը յայտարարէինք թէ ծխախոտի մենաշնորհը ինքնին կարեւոր գումար մը կ՚արտադրէ, և նոր առնուած տեղեկութեանց նայելով այդ աղբիւրէն առաջ եկած հասոյթը շատ աւելցած է սիկարէթի և ուրիշ նոր մենաշնորհներուն պատճառաւ, ա՛յնպէս որ Ճարոնի ապագայ պիւտճէները երեք միլիոն ստեռլինի պիտի կրնան ցոյց տալ՝ միմիայն ծխախոտի հասոյթներէն։ Այս կերպով 30 միլիոն ստեռլինի համար արդէն իսկ հաստատ երաշխաւորութիւն մը կայ, թողլով պետական երկաթուղիները, որոնց հասոյթներն ալ մեծ են, և եթէ այս հասոյթներուն մին կամ միւսը իբրեւ երաշխաւորութիւն ցոյց տրուի, ո՛չ միայն փոխառութեան յաջողութիւնը բացարձակապէս ապահովուած է, այլ նոյն իսկ Ճարոն պիտի կրնայ դրամը ձեռք բերել մինչեւ հիմակուան պայմաններէն աւելի նպաստաւոր պայմաններով։

Անգլիոյ մէջ թէ՛ բարեկամական և թէ սեղանաւորական զգացումները ա՛յնքան նպաստաւոր են Ճարոնի որ նոյնիսկ մեր ցոյց տուած գումարը կրնայ կրկնապատիկ աւելի ստորագրուիլ նոյն իսկ Անգլիացիներէն։ Բայց բոլոր գործին պարագաները ի նկատ առնելով անպատշաճ չէ նաեւ եւրոպական շահերն ալ մասնակից ընել փոխառութեան, ա՛յնպէս որ փոխառութիւնը միջազգային հանգամանք մը կ՚առնէ, որովհետեւ տարակոյս չկայ թէ Անգլիայէն դուրս ալ ճարոնական փոխառութեան մասին շահեկանութիւնը շատ մեծ է։ Ուրիշ բոլոր պետական փոխառութեանց նման, Ճարոնի դրամական մօտալուտ նոր գործողութիւնը սեղանաւորականին չափ ալ քաղաքական կողմ ունի, և աւելորդ է ըսել որ, եթէ Եւրոպայի զանազան կողմերը Ճարոնի դրամ փոխ տալու ընդհանուր փափաք կայ, այս պարագան իր բարոյական ազդեցութիւնը կ՚ունենայ հաշտութեան պայմանները փութացնելու, ինչ որ երկու պատերազմիկ Տէրութեանց բարեկամներուն ալ փափաքն է։ Հետեւաբար, ո՛րքան որ Ճարոնի նոր փոխառութիւնը պիտի հայթայթուի գլխաւորաբար անգլիացի և ամերիկացի սեղանաւորներէն, որոնք նախկին յաջողակ գործողութիւնները կատարեցին արդէն, զարմանալի պիտի չըլլայ որ Եւրոպական ցամաքին հետ կապակցութիւն ունեցող Պանքաներ ալ մասնակցին նոր փոխառութեան։

⁂ Վերջին Թղթաբերով առնուած Սթանտարտի մէջ հետեւեալը կը կարդանք. —

Նոր փոխառութեան տոկոսին սակը $4^1/_2$ պիտի ըլլայ, հրապարակ հանման գինն ալ 90, քսան տարուան պայմանաժամով, բայց ճարոնական կառավարութիւնը ազատ պիտի ըլլայ հինգ տարիէն գնել իր թուղթերը, Ժ[illegible] ուզէ և եթէ կարենայ։ Երաշխաւորութիւն պիտի տրուի ծխախոտի մենաշնորհը, որ ինչպէս ըսինք, տարեկան 3 միլիոն ստեռլին հասոյթ կը բերէ։ Ամբողջ 30 միլիոն ոսկին շատ կարելի է որ վճարուի Անգլիոյ մէջ, բայց որովհետեւ Ամերիկա նախորդ փոխառութեան օգնեց, կէսը Նիւ-Եորքի պիտի ձգուի, հետեւաբար եւրոպական տուներու մասնակցութիւնը անշուշտ պիտի ըլլայ։

Ճարոնի համար մեծ յաջողութիւն մըն է որ այս փոխառութիւնը ա՛յսքան արագօրէն եղաւ լմնցաւ, մինչ Ֆրանսայի մէջ տակաւին կարծիքները կը տարբերին ռուսական փոխառութիւնը յաջողցնելու համար։ Ճարոն մէկ տարուան պատերազմէն վերջ շատ աւելի նպաստաւոր պայմաններով կը կնքէ այս փոխառութիւնը քան երկու տարիներ, ինչ որ իր բարոյական և նիւթական վարկին բարձրացումը ցոյց կուտայ։

⁂ Ճարոնական նոր փոխառութիւնը, 30 միլիոն ստեռլին կէս առ կէս բաժնուեցաւ Լոնտոնի և Նիւ-Եորքի միջեւ։ Լոնտոնի մէջ մասնակցող պանքաներն են Հոնկ-Քոնկ և Շանկայ Պանքան, Եօքօհամա Սբեսի Պանքան, և Բարս Պանքան։ Նիւ-Եորքի մէջ Քիւն, Լէօպ և Ընկ. Պանքան, և միւս պանքաները որոնք մասնակցեցան նախորդ փոխառութիւններուն։

ՍԱԿԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Մոսկուայէ հետեւեալը կը գրեն Սթանտարտի. — Արժեթուղթերը ամէն օր հարիւրին մէկ քառորդ կ՚իյնան։ Քանի միլիոն անգլ. ոսկիի ռուսական ներքին փոխառութեան կնքումը նոյն իսկ լաւ ազդեցութիւն չըրաւ Սակարանին մէջ։ Ռուսական 4% Ռանթը $86^7/_8$ի ինկաւ, բայց ելմտական նախարարը կը յուսայ որ այս անկումը ժամանակաւոր է։

Հաշուի եղած է որ ցարդ պատերազմին ծախքը Ռուսիոյ համար երկու միլիար ռուբլի եղած է, այսինքն 215 միլիոն անգլ. ոսկի։ Այս ամբողջ տոկոսին հարստութիւնը հիմա գրեթէ կորսուած կը համարուի ճարոնական յաղթութիւններուն հետեւանօք։ Տնտեսական կացութիւնը գոհացուցիչ չէ։

Երկու մեծ սեղանաւորական Տուներ դադրեցուցին իրենց գործառնութիւնները կէս միլիոն ստեռլին բացով։

ՁԻՆՈՒՈՐ. ԼՐՏԵՍՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Մանչուրիոյ բանակին պաշտօնաթերթը կը գրէ թէ Ճարոնցիք Ինքեուի մէջ լրտեսութեան մասնաւոր վարժարան մը հաստատած են, ուր Չինացիներ կը մարզուին զինուորական լրտեսութեան արհեստին մէջ։ Միայն անոնք կ՚ընդունուին որոնք մասնաւոր խորամանկութիւն մը ցոյց կուտան։ Կարեւորութիւն կը տրուի նաեւ ռուսերէն լեզուն գիտնալուն։ Այդ դպրոցէն ելլող զինուորական լրտեսները երկու դասակարգի բաժնուած են, որոնցմէ առաջին դասակարգին պատկանողները 300 ռուբլի ամսական կ՚առնեն և երկրորդինները 100 ռուբլի։

ՀՐԱԲԽԱՅԻՆ ԿՂԶԻՆԵՐ. — ՃԱՊՈՆԻ ՆՈՐ ՍՏԱՑՈՒԱԾԸ. — Բնութիւնը վերջերս նոր ստացուած մը շնորհեց Ճարոնի, նոր կղզի մը աւելցնելով Պոնին կղզիներուն վրայ, որոնք կը գտնուին Խաղաղական Ովկիանոսին մէջ։ Թոքիոյի հարաւային կողմը։ Իր դրացիներուն նման, նոր եկողն ալ հրաբուխ մըն է, որ տակաւ առ տակաւ ծովուն յատակէն վեր ելաւ, մինչեւ որ վերջապէս ալիքներէն դուրս երեւցաւ։ Լաւ սկզբնաւորութիւն մը ըրաւ, որովհետեւ այժմէն իսկ երեք մղոն շրջապատ ունի և 480 ոտնաչափ բարձր է։

Գրեթէ նոյն բանը պատահեցաւ նաեւ Ռուսիոյ։ Պէհրինկայի ծովուն մէջ, մինչեւ 18րդ դարուն վերջը, մենաւոր ժայռ մը կար անանուն և անբնակ — քանի մը ամիս շարունակ ամպի մը տակ ծածկուած էր, որովհետեւ վառ հրաբուխ մը եղած էր, որ վերջապէս ծովուն տակը գնաց, սակայն մէջտեղ հանեց նոր կղզի մը, որուն կատարը ծովուն մակերեսէն 800 ոտնաչափէն աւելի բարձր էր։ Ռուսական անուն մը ընդունեց, Պօկօսլով։ Այսպէս մնաց մի՛ չեւ 22 տարի առաջ, երբ յանկարծ նորէն ծածկուեցաւ փոշալից շոգիի ամպով, և երբ ամպը փարատեցաւ, երկրորդ նոր կղզի մը դուրս բարձրացած էր հոն, ուր նախապէս ծովը բաւական խորունկ էր նաւարկութեան համար։

Բայց մեզի աւելի մօտ օրինակ մը կայ — Կրահամ կղզին Միջերկրականի մէջ։ Սիկիլիայէն և Բանթելլարիայէն երեսուն մղոն հեռի, ուր ծովը առնուազն 100 գրկաչափ խորունկ էր, 1831ին Յունիսի մէջ օր մը նաւ մը զգաց ցնցումներ, իբրեւ թէ աւազակայտի մը զարնուած ըլլար։ Անկէց մէկ ամիս վերջ, այն տեղէն դէպի օդը ժայթքեցին շոգի և ջուր, և Յուլիսի կիսուն փոքրիկ կղզի մը երեւցաւ։ Հետզհետէ մեծցաւ և երեք չորրորդ մղոն շրջապատ ունեցաւ և գրեթէ յիսնսուն ոտնաչափ բարձրութիւն։ Բայց ի՛նչպէս որ եկաւ անանկ ալ գնաց, ինչպէս կ՚ըսէ ժողովրդային առածը։ Ալիքները սկսան աւելել զայն, նոյն տեղը ջուրին վրայ կազմուեցան հրաբխային փոշիներ, և վեց ամիսէն ծովածածկ խարակի մը վերածուեցաւ։

ՑԱՐԸ Քութայիսի (Կովկասիա) ընդհանուր կառավարիչ անուանեց զօրավար Իշխան Օրբելիանին։

ՄԵՐՁԵՑՈՒՄ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԻՋԵՒ. — Լոնտոնի գերմանական դեսպանատան բարձրաստիճան պաշտօնատարներէն մին կը յայտարարէ թէ Գերմանիա պատրաստ է Ֆրանսայի հետ ձեռք ձեռքի տալ։ Եթէ Ֆրանսա կ՚ուզէ այս հաշտարար տրամադրութիւններուն համակերպիլ, գործը կը դիւրանայ։ Կ՚ըսուի թէ Վիլհէլմ Կայսեր եղբայրը Հայնրիհ իշխան Ֆրանսա պիտի այցելէ այս տարի։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՊԱԼԹԻԿԻ ՆԱՒԱԲԱԺԻՆԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ

ԵՐԿՈՒ ՌՈՒՍ ԶՐԱՀԱՒՈՐ ԸՆԿՂՄԱԾ

ԲԱՐԻԶ, 6 Մարտ. — Շինծու է այն զրոյցը թէ ծովակալ Ռօժտեսթվէնսքիի Մատակասքարի ջուրերը թողլով Ճիպութի կը վերադառնայ Յրդ նաւաբաժնին հետ միանալու համար։ Ընդհակառակը Ծովակալը կը շարունակէ իր ճամբորդութիւնը դէպի Ծ. Արեւելք, առանց ուրիշ նաւերու սպասելու, որպէսզի իր նաւատորմին կազմակերպութիւնը չփոխէ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Աթէնքէն հեռագիր մը զրոյց մը կը բերէ թէ ճարոնական թորփիլանաւեր յարձակելով Ռօժտեսթվէնսքիի նաւաբաժնին վրայ ընկղմեր են «Նավարին» և «Սիսոյի Վելիքի» զրահաւորները։

ԲԱՐԻԶ. — Հեռագիր մը լուր կուտայ թէ ճարոնական թորփիլանաւեր ընկղմեցին Պալթիկի ռուս նաւատորմէն երկու զրահաւոր, «Սիսոյ Վելիքի»ն և «Նավարին»ը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — «Ռուս» լուր կուտայ թէ Մորիս կղզիին կառավարիչը ծանոյց որ նաւամարտ տեղի ունեցաւ Թոկիոյի և Ռօժտեսթվէնսքիի նաւատորմիղներուն միջեւ և թէ կռիւը դեռ կը շարունակուի։ Ուրիշ տեղէ հաստատութիւն չէ գտած այս լուրը։

ԼՈՆՏՈՆ. — «Սէնդրըլ Նիւզ»ի Թոքիոյի Թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Հոնկ-Քինկի առումէն վերջ Զանպոչանի կիրճերուն մէջ ցրուած Ռուս ջոկատները 90 մղոն դէպի հիւսիս արեւելք քաշուեցան, և հիմա կեդրոնացած են Ռուփանօ գետին վրայ, Հայլունչանկի մօտ։ Զանկչուի և Չիանկցիացէի մօտ, Մաքումէնէ դէպի հիւսիս արեւելք մինչեւ 23 մղոն տեղ, Ռուս չերեւիր։

— (Պաշտօնական). — Ճարոնական դեսպանատունը կը հաղորդէ թէ Մարէշալ Օեամա հետեւեալ հեռագիրը ուղղած է Միքատոյին. — Թունկլիանհօ գետին շրջակայ երկրին մէջ այլ եւս Ռուս չէ մնացած։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Սպարապետ Լինեւիչ կը հեռագրէ ամսոյս 26 թուով. — Ամսոյս 24-25ի գիշերը հանդարտօրէն անցաւ։ Այսօր ալ ո և է փոփոխութիւն առաջ չեկաւ բանակներուն դիրքերուն մէջ։ Ճարոնական հեծեալ հետազօտիչներ կը մօտենան Շուամիօցիի երկաթուղիի կայարանին։ Մեր ձախ թեւին հեծելազօրքէն փոքր խումբ մը յարձակում կրեց Նոնչէնցի կայարանին մօտ ճարոնական զօրաւոր ուժերէ, բայց մեր զօրքերը նոր զօրքեր ստացած ըլլալով Ճարոնցիք ընտիպուեցան քաշուիլ Նանչէնցի։

— Սիբինկթայէ կը հեռագրուի Պետերսպուրկի Գործակալութեան՝ ամսոյս 25 թուով. — Մեր բանակները զօրաւոր վերջապահ գունդերու պաշտպանութեան տակ կը քաշուին դէպի ամուր դիրքեր։ Այսօր վերին Հրամատարը աչքէ անցուց զօրքերը, և մասնաւորաբար ողջունեց արձակազիններու զօրագունդին մարդիկը որ սուինով ճամբայ բացին թշնամիին շարքերուն մէջէն։ Այս զօրագունդէն 126 հոգի միայն մնացած է այժմ։

Կունգուլինկէ կը հեռագրուի նոյն գործակալութեան. — Մեր զօրքերը նոր դիրքերու մէջ կ՚ամրանան։ Կառախումբերը կը հասնին իրենց պատկանած զօրախումբերուն։ Ռուսաց աջ կողին վրայ, Մամուքայ քաղաքին շրջակայքը Քունկուզ բազմաթիւ աւազակախումբեր երեւցան։

ԹՈՔԻՕ, (Պաշտօնական). — Ճարոնցիք սկսան բանեցնել երկաթուղին Մուգտէնի և Թայհուանի միջեւ։ Հըսինքինկ գտնուող Ռուսերը կը քաշուին դէպի հիւսիս արեւելք, Հայլունկչուի ուղղութեամբ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Անլուր յաջողութիւն ունեցաւ ճարոնական նոր փոխառութիւնը։ Ութապատիկ ստորագրուեցաւ Լոնտոնի և Նիւ Եորքի մէջ։ Իսկ ռուս նոր փոխառութեան պայմանագիրը վաղը պիտի կնքուի հաւանաբար Բարիզի մէջ։

ԲԱՐԻԶ. — Քամպոնի կուսակալ Մ. տը Լամօթ, որ Բարիզ կը գտնուի հաշիւ տալու համար ֆրանսական կառավարութեան կողմէ իրեն յանձնուած պաշտօնի մը վրայ, յայտարարեց Էքօ տը Բարիի մէկ խմբագրին թէ Ճարոն անպատճառ օր մը պիտի գրաւէ Փիլիպպեան կղզիները։ Մ. Նահանգներն հասկցած են Ճարոնի այս դիտաւորութիւնը և զօրեղապէս կ՚սպառազինուին ամէն պատահականութեան առաջքը առնելու համար։ Զինուորական ճարտարագէտներ ղրկուեցան Հավայի կղզիները, ամրութիւններ շինելու համար։

— Սիբինկթայէ կը հեռագրուի ռուս հեռագրական գործակալութեան թէ Մանչուրիոյ ռուս Ա. զօրաբանակին հրամատար Զօր. Մէյէնտորֆի վիճակը ծանրացաւ։ Կը վախցուի որ չկարենայ ազատիլ։

— Սթանտարտի Թոքիոյի Թղթակիցը կը հեռագրէ թէ երեք նոր զօրաբաժիններ կազմուեցան Ճարոնի մէջ և մօտերս նաեւ պիտի դրուին։ Թղթակիցը կ՚ըսէ թէ այս նոր զօրքերը կենսանի ծովախորշը ցամաք պիտի հանուին, ատեւը հալելու պէս, և պիտի միանան մէկ քանի զօրաբանակներու որ արդէն կեդրոնացած են Քորէայի մէջ, և անկից պիտի քալեն Մանչուրիոյ ռուս զօրաց կողին վրայ, պաշարելու համար զանոնք Քիրինի հիւսիս արեւելեան կողմը։

— Ռուս կառավարութիւնը կը հերքէ իրեն վերագրուած այն մտադրութիւնը թէ բամբակի մաքսատուրքը պիտի աւելցնէ։

— Ռուս պաշտօնաթերթը կը ծանուցանէ թէ զօրավար Կրիբէնպէրկէ առնուեցաւ Մանչուրիոյ Բ. բանակին հրամատարութիւնը։

ՎԻԷՆՆԱ. — Աւստրիոյ և Մաճառիստանի յարաբերութիւնները քննելու համար 40 հոգիէ Յանձնաժողով մը կազմուեցաւ որ վաղը պիտի սկսի իր աշխատութիւններուն։ Նախ պիտի քննէ սա խնդիրը թէ ի՛նչ կացութիւն կրնայ առաջ գալ երբ մաքսային և զինուորական բաժանում ըլլայ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԵԳԻՊՏԱՀԱՅՑ ՔՐՈՆԻԿ

44000 ՈՍԿԻԻ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Նորընտիր Քաղ. Ժողովը. — Վարժարանի շինութիւնը. — Պօղոս փաշայի նուէրը։

ԳԱՀԻՐԷ, 8/21 Մարտ

Գաւառական Ժողովին 3րդ նիստը տեղի ունեցաւ ամսոյս 4/17ին ուրբաթ օր ատենապետութեամբ Վսեմ. Պօղոս փաշա Նուպարի։ Ժողովականներէն բացակայ էին Պօղոս պէյ Յակոբեան որ Թանթա կը գտնուի և Տիար Գէորգ Թոփալեան որ գործով Սուտան գացած է։

Ժողովը զբաղեցաւ հետեւեալներով. —

1. Քաղաքական Ժողովը իր պաշտօնավարութեան շրջանին տեղեկագիրը տուած և հրաժարած էր։ Ժողովը մանրամասնօրէն նկատի առնելով տեղեկագիրը և մէկ քանի կէտերու մասին բացատրութիւն ստանալէ ետքը հաստատեց զայն և ընդունելով Քաղ. Ժողովոյ հրաժարականը որոշեց անոր կատարած ծառայութեան համար շնորհակալութիւն յայտնել։ Յետոյ նոր Քաղաք. Ժողովոյ ընտրութեան ձեռնարկելով՝ գաղանի քուէարկութեամբ հետեւեալները ընտրուեցան։ Տեարք՝ Ա. Սրսլանեան, Գ. Միքայէլեան, Գ. Եղիաեան, Հակոբ Եուսուֆ Մ. Պալըքճեան, Յ. Պօյաճեան, Տոքթ. Քէչէճեան։

2. Նկատի առնուեցան նոր կառուցուելիք վարժարանին համար Սարկոսօֆ պէյի և Տեառ Վահան Գալփաքճեանի պատրաստած երկու ծրագիրները, որոնց համեմատ անյարմար դատուած է վարժարանը շինել եկեղեցւոյ շրջանակին մէջ որոշուած տեղը։ Ժողովը իրաւացի գտնելով առարկութիւնները, որոշեց որ ուրիշ յարմար թաղերու մէջ տեղ մը գնուի իբր 3000 մեթր տարածութեամբ, և անոր վրայ կառուցուի նոր վարժարանը, 600 աշակերտ պարունակելու չափ։ Այս նպատակը գլուխ հանելու համար պէտք ըլլալիք իբր 15,000 անգլ. ոսկիին մէկ մասը պիտի հոգացուի արդէն հանգանակուած գումարէն և ծախուելիք հին վարժարանին արժէքէն։ Իսկ մնացած 10,000 ոսկին պիտի հոգացուի փոխառութեամբ, որուն համար Պօղոս փաշա Նուպար խոստացած է նպաստաւոր պայմաններով գտնել։ Փոխառութիւնը հետզհետէ պիտի վճարուի Ազգ. վարժարանի ապաստիկներու հասոյթէն, որոնք տարուէ տարի աճելու վրայ են։

3. Վարժարանի մասին որոշում մը տրուելէ յետոյ՝ Վսեմ. Պօղոս փաշա յայտարարեց թէ ինքն ալ մտադիր է իր ծախքով հիմնել բարձրագոյն վարժարան մը, ուր հայ տղաք կարենան հետեւիլ մասնաւորապէս վաճառականական և արհեստագիտական ուսման։ Այս նպատակին համար Ն. Վսեմութիւն յատկացուցած է 44000 օսմ. ոսկի և վարժարանին համար գետինն ալ գնելու վրայ է։ Ժողովին անդամները ուրախութեամբ լսեցին այս յայտարարութիւնը եւ ծափահարութիւններով շնորհակալութիւն յայտնեցին Ն. Վսեմութեան։

4. Տեղական կառավարութիւնը պահանջած ըլլալով որ առաջնորդարանի գրութիւնները պաշտօնական հանգամանք ունեցող հոգեւորականի մը ստորագրութիւնը կրեն, Վսեմ. ատենապետ փաշան խոստացաւ որ մինչեւ Առաջնորդի ընտրութիւնը ինք ստորագրէ գրութիւնները։

Գ. Կ. ՏԱՄԿԱՃԵԱՆ

ՌՕՏՈՍԹՕՅԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ԵՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Շատ զարմանքով կարդացի Ձեր պատուական օրաթերթին մէջ, Ռօտոսթոյի Առաջնորդարանի և վարժարանի մասին պաշտօնանկ եղած օրիորդի մը բերնէն քաղուած կարգ մը պատմութիւններ։

Ես օրիորդին այդ պատմութիւնը հերքելու չպիտի աշխատիմ, այլ պիտի ջանամ յիշեալ օրիորդին վրայ այն ժամանակին լսածներս կարելի եղածին չափ հաւատարմութեամբ պատմել։

Ահա թէ ինչպէս պատմեցին ինծի։ Օրիորդ Բերոլ՝ Ա. Յովհաննեան վարժարանի ուսուցիչներէն մէկուն հետ կը տեսնուի միշտ՝ իբր պարապոյ ժամերուն մէջ եւ յիշեալ ուսուցչին դասարանը կ՚անցնէ եղեր. միւս օրիորդներէն մէկ երկուքը լուր կուտան տեսչին, թէ յիշեալ ուսուցչուհին գործին ուշադիր չէ։ Տեսուչը անմիջապէս այդ դասարանը կը դիմէ եւ օրիորդին՝ կ՚արգիլէ այդ դասարանը մտնելէ եւ կ՚ըսէ

Հ. Տ. ՍԱՀԱՅԵԱՆ Փաստաբան

ՑՈՎՀ. ԴԱՊԱՐԵԱՆ

Թոդազիօ 13 մարտ 905

...եան եղբարք այս տարուան Ցունվարէն սկսեալ երկու սաներ սկսած են պահել Կեսարիոյ Ս. Կարապետի վանուց բարձրագոյն վարժարանին մէջ, իրենց բարեյիշատակ հօր Կարապետ Թօփալեանի անուամբ։

ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆՆԵՐԷՆ

ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ ՏԱՎՈՒՏ ՓԱՇԱՅԻ ԿՏԱԿԸ

ԵՐԵՍՈՒՆ ՀԱԶԱՐ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ

Ճէպէլի Լիպանի նախկին կառավարիչ հանգուցեալ Տավուտ փաշա որ զաւակ չէր ունեցած՝ Ս. Ցովհան Ոսկեբերան եկեղեցւոյ մեծաւոր Տ. Նիկողոս Ծ. Վ. Գազչեանէ հոգեզաւակ...

...ճանին սպասել պէտք պիտի ըլլայ, այս մեծ եկամուտը ձեռք անցընելու համար։

Ցիշատակն արդարոց օրհնութեամբ եղիցի։

* * *

Հայ Հռովմէականներու Պատրիարքարանին վարչական ժողովը իր անցեալ ուրբաթ օրուան նիստին հրաւիրեց Ս. Ցակոբայ Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը և յայտարարեց թէ բարեսէր անձնաւորութիւն մը որ անունը յայտնել չուզեր՝ եօթը հազար ոսկի կուտայ Հիւանդանոցին՝ նոյն հաստատութեան կալուածներուն կից գտնուած գետնին վրայ նոր արտաթըման մը և տակը խանութներ կառուցանելու համար։ Ցարգելի տեղեկատուն որ այս լուրը կը հաղորդէ մեզ, չըսեր թէ այս գումարը իբր փո՞խ տրուած է թէ նուիրուած է Հիւանդանոցին։

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

Ազգ. Գերեզմանատունը։

Իւսկիւտար, 18/26 Մարտ 1905

Կը խնդրուի ծաղկեպսակ չղրկել։

ԾԱՆՕԹ.—Կամուրջէն շոգենաւը կը մեկնի ժամը 3.50ին։

Մահազդ չընդունողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այն նկատել։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Այսօրուան Մանզումէի մէջ ապշութեամբ կարդացի «Կրկնամկրտութիւն» խորագիրին տակ «Նիկօմիդիացի»ին կողմէ ինծի վերագրուած կրկնամկրտութեան արարքի մը առասպելական պատմութիւնը։ Կը փութամ ծանուցանել թէ, ես ո՛չ Հայ Լուս. աղջիկ մը երբեք մկրտած եմ պսակելէ առաջ և ո՛չ ալ մտքէս անցուցած եմ այդպիսի կրկնամկրտութիւն կատարել, վասն զի ես ալ, Աւետարերի խմբագրութեան նման, Հայ Եկեղեցւոյ մկրտութիւնը ամէն պարագայի մէջ վաւերական կը նկատեմ։ Ուստի հաճեցէք հրատարակել այս հերքումնագիրը ի սէր...

«Նիկօմիդիացի»ին կը մնայ ուրեմն կա՛մ ընդունիլ այս հերքումը և կամ հաստատել իր Մարտ 5 թուակիր նամակը, որով կ'ըսէր թէ Վեր. Ցովսէփ Ճէճիզեան՝ հարսնցա։ Հայ աղջիկը կրկին մկրտած է հակառակ օրինաց։

ՓԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

27 Մարտ 1905

Ֆրանս. 3% Français)	99	75
Ռէժի (Tab. Turcs)	367	—
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	91	85
Երկաթուղի (Lots Turcs)	134	25
Պանք. ՕԹՄ. (Banque Ott.)	604	—
Թրանսվաալ (Transvaal)	97	—

ՌԷՍՄԻ

ՆՇԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ

ԲԵՐԱՅԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԸ

...

ԾՈՎԻ ԱՐԿԱԾ.— Չորեքշաբթի օր, Բէրամոյէն Պանտրմա գացող մակոյկ մը, ուր 8 Ցոյներ կային, շրջեյալ Թութէսի բացերը։ Մէջիններ և մակուկավարը ամբողջ խեղդուեցան։

ԲԵՐԱՅԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԸ

Աղքատախնամս կը փութայ ծանուցանել թէ՝ փետրուար 25էն մինչեւ այսօր հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են.

Ազն. Օր. Սաթենիկ Զարֆճեան իր եղբօրորդւոյն Տօքթ. Զարֆճեանի բըժշկական քննութիւնները յաջողապէս աւարտած և ողջամբ վերադարձած ըլլալուն առթիւ՝ նուիրեց 200 ղրշ., Հանգուցեալ Պօղոս էֆէնտի Մար...

...լով բազմաթիւ հիւանդաց և կարօտելոց շնորհապարտ զգացմանց հաւաստիքը։

Մնամք յարգանօք

Ի դիմաց Աղքատախնամին Բերայի

Ատենադպիր Ատենապետ

Ռ. ՍԱՄԻԿԵԱՆ Տքթ. Տ. ԱՃԷՄԵԱՆ

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 27 մարտ.— Անգլիական թերթերուն մեծամասնութիւնը կը կարծէ թէ, ռուսական վերջին նախարարական ժողովը Զարին արօրմանը ենթարկած է Ճարոնի հետ հաշտութեան ծրագիր մը։

ՓԱՐԻԶ.— Բեթերսպուրկէ կը ծանուցանեն թէ Զարը՝ եա առած է զօրավար Կրիբընպէրկի, Մանչուրիոյ ռուսական Բ. բանակին հրամանատարութեան պաշտօնը։ Զօրավարը կը պահէ սակայն իր Զարին թիկնապահութեան պաշտօնը։

ՀՌՈՄ.— Կը ծանուցուի թէ իտալական նաւատորմիղը, իր տարեկան մեծ փորձերէն յետոյ պիտի այցելէ Ֆրանսայի միջերկրականի ջուրերը։

ՕՐՈՒԱՆ ԳԻՐՔԸ

Կրօնաւէր հաստատութեան կը յանձնարարենք «Գիտակ»ի Մատծութիւն Տօնական Օրերու Հայ Ս. Եկեղեցւոյ շահեկան և օգտակար գրքոյկը, որ արժանի է ընթերցման՝ մանաւանդ ներկայ Մեծ Պահքի օրերուն։ Կը գտնուի բոլոր գրավաճառներուն քով։ Կեդրոնատեղին է Մահմուտ Փաշա, Եէնի Զարշը, Թիւ 206—29, Մարտիկեան Եղբայրներու վաճառատունը։ Գին՝ 5 դահեկան։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ԴԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱՆ

14/27 Մարտ 1905

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ

Երէկ իրիկուան գոցուելու	96.23
Ամէնէն բարձր գինը	96.35½
» վար գինը	96.19½

ՌՈՒՄԷԼԻՈՅ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուան գոցուելու Ֆր.	132.
Երէկուան բարձր գինը	132.75
» վար »	131 87

ԹԵՐԹՕՆ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„Ի 26

Վայրի Հնդիկները

ՏԱԳՆԱՊԱԼԻՑ
ԵՒ ՏՌԱՄԱԹԻՔ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆ
ԿՈՒԱՐԱՆԻՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ

ՀԵՂԻՆԱԿ
ԳՈՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ

ԷԼ ՏՕՐԱՏՕ

Տօն Տիօկոյի մտածուոր հրամանին համաձայն, պատնէշներուն անհրաժեշտ եղած ծառերը տապալեցին և ուրիշ ծառեր ալ կանգուն պահելով ոչ միայն Պրազիլիացիներուն հովանի մը կազմեցին այլ նաև յարձակման պարագային պաշտպանութեան միջոց մը։ Նաև, այս կերպով Հնդիկները պիտի չկրնային գիտնալ թէ քանի՛ հոգի է թշնամին որուն վրայ յարձակիլ կ'ուզէին։ Արևուն մարը մանելէն քիչ առաջ, կարաւանը ի վիճակի եղաւ ամէն յարձակման դիմադրելու։ Տիօկօ, աւելի ապահովութիւն ձեռք բերելու համար, հրամայեց որ պահակ մը գիշեր ցերեկ հսկէր բլուրին ամէնէն բարձր ծառին գագաթը, որպէսզի առնապատը դիտէ և Հնդիկներուն շարժումները հաղորդէ։ Այս վերջին նախազգուշութիւնը, որ ամէնէն կարևորն էր, կարաւանին ապահովութիւնը կ'երաշխաւորէր։ Ուստի Տիօկօ ընդհանուրին ապահովութեան այս փափուկ գործին հսկելու պաշտօնը յանձնեց փորձ մարդու մը և հրամայեց որ իր զինուորներէն մին ըլլայ այդ պահակը։ Իրենք ալ Հնդիկ ըլլալով, ուրիշներէ աւելի աղէկ կրնային ի դերեւ հանել Կոչայքուրուներուն խորամանկութիւնները։

Է.

ԱՀՌԵԼԻ ՏԵՍԱՐԱՆ

Երբ մութը կոխեց, Տօն Տիօկօ մըտաւ այն վրանին տակ ուր Մարքիզը կը պառկէր մտածկոտ, վեր վար քալելով, գլուխը ծռած և թեւերը կուրծքին վրայ ծալլած։

—Ա՛հ, դո՞ւք էք, Տիօկօ, ըսաւ երիտասարդը կանգ առնելով, ինչ լուր։

—Բան մը չկայ, պատասխանեց Հընդիկը, ամէն բան հանդարտ է։ Պահակները կը հսկեն և կարծեմ թէ գիշերը խաղաղութեամբ պիտի անցընենք։

—Սակայն կարծեմ թէ ինծի ըսելիք մը ունէիք։

—Արդարեւ եկած եմ ծանուցանելու որ կը մեկնիմ հոսկէ։

—Կը մեկնի՞ք։

—Պէտք չէ՞ որ երթամ հետազօտութիւններ կատարեմ։

—Ճիշդ է։ Որքան առաջ կը լմնցնէք գործերնիդ։

—Ով գիտէ։ Թերեւս օր մը, կամ երկու և թերեւս քանի մը ժամ։ Պարագաներէն կախում ունի։ Կարելի է նաեւ որ ո՛վ ըլլալս յայտնուի և բնաւ չդառնամ հոս։

Մարքիզը պահ մը Տիօկոյի վրայ սեւեռեց աչքերը տարօրինակ արտայայտութիւնով մը։

—Տօ՛ն Տիօկօ, ըսաւ վերջապէս ձեռքը բարեկամաբար անոր ուսին վըրայ դնելով, ինձմէ բաժնուելէ առաջ թողէք որ հարցում մը ընեմ։

—Ըրէք։

—Ի՞նչ է պատճառը որ այսքան մեծ անձնուիրութիւն մը ցոյց կուտաք իմ մասիս։

—Ինչ հարկ կայ ըսելու։ Ըսածս պիտի չհասկնաք։

—Անհաւատալի քանի անգամ է որ այս մասին հարցում կ'ընեմ ձեզ առանց պատասխան մը առնելու։ Երկու ամիսէ ի վեր միայն կը ճանչնանք զիրար։ Մալքոյի գձեզ լքանելէն առաջ հազիւ քանի մը աննշան խօսքեր փոխանակած եմ ձեզ հետ։ Հետեւաբար ո՛ւ և է արդարացուցիչ պատճառ մը չունիք իմ վիճակովս հետաքրքրուելու։

—Ամենեւին չեմ հետաքրքրուիր ձեզմով, հաւատացէք, պատասխանեց Հնդիկը անփութօրէն։

—Բայց այն ատեն, պոռաց Մարքիզը զարմանքով, ինչո՞ւ ձեր կեանքը կը վտանգէք ինծի համար։

—Ըսի ձեզ որ պիտի չհասկնաք զիս։

—Հոգ չէ, բարեկամս, պատասխանեցէք խնդրեմ։ Որքան ալ դըժուար ըլլայ ձեր բերնէն ելնելիք ճըշմարտութիւնները լսելը, պէտք ունիմ սակայն որ ըսէք։

—Անպատճառ կ'ուզէ՞ք։

—Կը պահանջեմ, որքան որ ներելի է ինձ կամքս յայտնել այս խնդրոյն վրայ։

—Շատ աղէկ։ Մտիկ ըրէք ուրեմն։ Միայն թէ չեմ կարծեր որ հասկընաք զիս, նորէն կ'ըսեմ։

—Խօսեցէք, խօսեցէք։

—Մի թարկանաք ուրեմն, խնդրեմ, եթէ ձեզ ըսելիքս քիչ մը ծանր գայ ձեզի։ Անկեղծօրէն ըսուած հարցումի մը պարտաւոր եմ անկեղծ պատասխան մը տալ։ Դուք անձնապէս բնաւ չէք հետաքրքրեր զիս, ինչպէս ըսիք արդէն։ Հազիւ թէ կը ճանչնամ զձեզ։ Ուրիշ ամէն պարագայի մէջ հաւանական է որ եթէ օգնութիւնս խնդրէիք, պիտի մերժէի, վասնզի կը խոստովանիմ որ ո՛ւ և է համակրութիւն չէք ներշնչեր ինծի և ես բնականաբար ո՛ւ և է պատճառ չունիմ ձեզ սիրելու։ Միայն թէ ատ կայ որ դուք իմ պաշտպանութեանս տակ դրուած էք և երբ զիս ձեր հրամանին տակ դրին, երդում ըրի պաշտպանել ձեզ ամէն վտանգներու դէմ, օ՛րչափ ատեն որ միասին ճամբորդէինք։ Երբ այն Թըշուառական Մալքօն լքանեց ձեզ, հասկցայ թէ այս լքումը ինչ մեծ պատասխանատուութեան մը կ'ենթարկէր զիս։ Անմիջապէս և առանց վարանելու ընդունեցի այդ պատասխանատուութիւնը իր բոլոր հետեւանքներով։

—Բայց, ընդմիջեց Մարքիզը, ատիկա պատճառ մը չէ որ մինչեւ իսկ կեանքերնիդ զոհէք, մանաւանդ այնպիսի մէկու մը համար որուն հանդէպ ո՛ւ և է համակրութիւն չէք զգար։

—Ձեզի չէ որ այս զոհողութիւնը կ'ընեմ, այլ ինծի, իմ պատւոյս, որ պիտի արատաւորէր եթէ մինչեւ վերջ ձեզ չպաշտպանէի։ Դուք Եւրոպացի ազնուական մըն էք և քաղաքակիրթ կեանքի պահանջումները այլապէս կ'ըմբռնէք։ Ատիկա չի զարմացներ զիս։ Բայց մենք, խեղճ Հնդիկներս, պատիւէ զատ ուրիշ բան չունինք և չենք հաւանիր այդ պատիւը աժան ծախել։ Ես կը պատկանիմ զինուորներու ցեղի մը որ իր կազմութենէն ի վեր անմխալելի հաւատարմութեան ապացոյցներ տուած է շատ բանակ, առանց իր մէջ դաւաճան մը ունենալու։ Ինչ որ ես կ'ընեմ ձեզի համար, ուրիշ մըն ալ պիտի ընէր զայն եթէ իմ տեղս ըլլար։ Բայց, աւելցուց Տիօկօ ախուր ժպիտով մը, ինչ հարկ կայ ծանրանալ այս նիւթին վրայ։ Աւելի աղէկ է որ կանգ առնենք հոս։ Օգտուեցէք անձնուիրութենէս առանց ուրիշ բան մտածելու։ Եւ յետոյ, այդ անձնուիրութիւնը ձեր կարծածին չափ մեծ բան մը չէ։

(Շարունակելի)

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ԾԱՄԶԸԽԱՆԷՍԻ

Սուլթան Համամ Գոթըրճը օղլու խանընտա 92 վէ 93 նումերօլու օտալարտա նագլ օլունմուշ տըր։

Մումաիլէյհ 14 սէնէտէն պէրի չէհրիմիզտէ իճրայի վէքալէթ իթմէքտէ վէ զայրէթ ու իսթիգամէթիյլէ հէր քէսին հիւսնիւ թէվէճճիւհ վէ էմնիյէթինի գազանմըշ էրպապը համիտտէ վէ լիյագաթտան վէ Մէքթէպի Հուգուգը Շահանէտէն մէզուն պիրինճի սընըֆ աավօ վէքիլլէրինտէն մա'արուֆ պիր զաթ տըր։ Բէնտիլէրի հէր նէվ չէրի, հուգուգ, ճէզա վէ թիճարէթ տավալարընը տէրէօհտէ իտէր։ Տավալարը հագգընտա մէճճանէն մալումաթ ըլմագ իսթէյէնլէրէ պէյանը բէյտէն գաչընմազ։ Գոզը տավատան բէչին իսճրէթ ըլմաղը կիպի բէք չօգլարընը ավ սալէհէն թէսվիյէտէ գասըր էյլէմէզ։ Իտարէխանէսի ճումա'ա կիւնլէրի աախի աչըգ տըր։ Սապահլարը սաաթ 3—6եա վէ ագշամլարը տախի 10—11է գատար եազըխանէսինտէ պուլունուր։ 18—50

ՏԵՂԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՔ
ՊԷՋԻՐ ԵԱՂԸ

Տեղական արտադրութիւն ըլլալով, անարատ և անխառնուրդ պէզիր եաղի կը ծախուի, Պոլիս, Ալաճա Համամ 69 թիւ Եաղճը օղլու և Գալայճը օղլու խանութները. ինչպէս նաև Պէշիկթաշ, Թրամուէյի ճամբուն վրայ 78 թիւ Եաղճը օղլու և ընկ. խանութը։ Իւղերը կը պատրաստուին Սիլահտար Աղայի կողմը մասնաւոր գործարանի մը մէջ։ Ոսկի մը պարգեւ պիտի տրուի անոր որ տարրալուծելով այն իւղը՝ օտար նիւթեր գտնէ հոն, նոյն իսկ քիչ քանակութեամբ։ Նոյն տեղերը ծախուած իւղը ուրիշ տեղ ծախուածներէն թէ՛ ընտիր է և թէ աժան է։ Թէ՛ մեծաքանակ և թէ փոքրաքանակ վաճառումներ կը կատարէ։ Ուշադրութիւն ընելու է թիթեղեայ տուփերուն վրայ վերի անուններուն ձեռագիր ստորագրութեան։ 50—14

ՍԸՐԱՃԱՆ, ՉԻՊԱՆԸ
ԵՒ
ԱՐԵԱՆ ԱՊԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

բուժելու համար կը յանձնարարենք այս հիւանդութենէ տառապողներուն ՊԷՐԹԷԻ ամենընտիր ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ։ ՊԷՐԹԷԻ ձկան իւղը այլաքրհի ձկան իւղերուն ամէնէն գերազանցը և արիւնը մաքրելու միակ դեղն է, որ առանց հետք ձգելու և առանց նեղութիւն պատճառելու վերջնականապէս կը բուժէ այն ամէն հիւանդութիւնները որոնք արեան ապականութենէ առաջ կուգան, զոր օրինակ, սըրաճան, քեօր չիպանը, աղոց երեսի և գլխու վէրքերը, աղոց ոսկերաթեքութիւնը ու ճողոպտութիւնը, անարիւնութիւնը, ինչպէս նաև հինցած ռոմադիզմը և պրօնշիդը, իշխումքն ու կուրծքի հիւանդութիւնները։ ՊԷՐԹԷԻ ձկան իւղը մասնաւորապէս կը յանձնարարուի այն աղոց որոնք պէտք ունին արիւնը մաքրող և զօրացնող դեղի մը։

Բարիզի Բժշկական Ակադեմին միայն Պերթէի ձկան իւղը ընդունած ու վաւերացուցած ու գործածել յանձնարարած է հանրութեան։ Ամէն մեծ դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ կը ծախուի։ Ընդհանուր մթերանոցն է Maison L. Frere 19, rue Jacob Paris։ Խարդախուած չգնելու համար սրուակներուն վրայ պէտք է փնտռել Berthé անունը։

Կուրծքի հիւանդութեանց և յամառ հարբուխ ունեցողներուն համար կը յանձնարարուի ՊԷՐԹԷԻ ԲՐԷՕԶՕՆՈՎ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ։ 18—8

ԲԺԻՇԿ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Մօտակայ գաւառի մը համար կարող բժիշկ մը կ'ուզուի, որ միեւնոյն ժամանակ վիրաբուժական գործողութիւններ ալ կարենայ կատարել։ Դիմել Խմբագրատունս։ 5—5

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Պիճ Պիր Չէօիսի դիմաց

Կատարեալ դարմանում ամէն տեսակ փտած ակռաներու, և նամանաւանդ կը զետեղէ արհեստական ակռաներ բնական գեղեցկութեամբ։

Ամէն առտու ճամբու կը գտնուի Սկիւտար, Իճատիյէ, իր բնակարանը։ Եւ ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Գրիճ-Պիր-Չէշիսին դիմաց։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ 50—47

ՄՏՈՅՑ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ, ՈՎ ՉՈՒԶԵՐ

Դեղագիրներու արագ պատրաստութիւն, ճշգրիտ գործադրութիւն, դեղերու թարմութիւն և գիներու չափաւորութիւն

ՄԷԿ ՄԸ ՓՈՐՁԵՑԷՔ
Պ. ՏԻՒՅՄԷՃԵԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆԸ

Բէրա, Պէշէօղլու, Զայլօ ֆրդօ, Բի- 21 Գիշերային սպաս 37—10

ԿԱՐԱԳ ԻՒՂ
ԸՆՏԻՐ, ԱՆԱՐԱՏ, ԱՆԽԱՐԴԱԽ ԵՒ ՀԱՄԵՂ

Պրն Պուղայի և Ո. գուն Եայլայի (Հալէպի գաւառ) համբաւաւոր իւղերը, որոնք Պոլսոյ առաջնակարգ ծաղարարներէն և ճաշարանապետներէն մեծ յարգ ու ընդունելութիւն գտած են, դիւրամատչելի ընելու համար նաև մեր ամէն դասակարգի ընտանիքներուն, փոքրաքանակ ի վաճառ հանած ենք խիստ չափաւոր գիներով։

Փափաքողները կը ճաշակեն, կը փորձեն և ապա կ'առնեն։

Կը գտնուի Գամանթօ խան, Մահմուտ Փաշա, Գրիգոր էֆ. Նահապետեանի քով։ 5—10

Ալ. Զախպէքեան
Ներ. Վահանաւուռեան
Ակրպամանեան
Ծանօթ
Ժողովրդեան
Ատամնաբոյժի

մէ տակ Ձէր 90 Ֆրանկը Ճշմարիտ

30-40 շարունակ արժող ատամներ

և ալ պիտի Ալ. Զախպէքեան ու

... պիտի դրնալ

[illegible]

Ս. Ծօպանեանմաքմաքու 12

Վերջին գին

50—22

ԾԵՆՔԵՐՈՒ ՑԱՏՈՒԿ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԱԹ ՆԵՐԿԵՐ
National Wall coating & Lythite

Աժան, լուսաւոր, ճոթ չունին, տուն կը չորնան, վրայ չեն ելներ, գոյներնին չեն նետեր, ջուրի եւ անձրեւի կը դիմանան, եւն. եւն.

Պատանոյի ներկերուն իւրաքանչիւր քառ. արշինը 10—15 փարա
Ներսի և դուրսի » » » » 20—30 »

Տեղւոյս ամէն կողմի Պատ. յաճախորդաց դիւրութեան համար վաճառատունս պատրաստ է սոյն զներով իր վրայ առնել ամէն գործ, թէ՛ ներկն և թէ գործաւորողչէն մէջն ըլլալով։

Կարեւորութիւն մի տաք կարգ մը վարպետներու կամ ներկարարներու անպատտ խօսքին, որոնք անձնական շահերու նկատումով մանաւանդ հակառակ են շատ մը օգտակար նորութիւններու.— Այլ հաճեցէք դիմել

Կ. Պոլիս, Ալաճա Համամ, Պագրրճըլար Թիւ 26 Գ. ԱՃԷՄԵԱՆԻ և նմուշներ ու քաթալոկներ տեսնել ուզուած քանակութեամբ։ — Գաւառները Գործակալներու պէտք կայ, դիւրամատչելի պայմաններով։ 20—17

Ս Ի Ն Կ Է Ր
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER Manufacturing Cie.

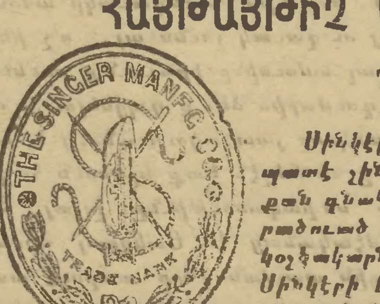

Սինկէրի կարի մեքենաները՝ զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են. և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

Ընկերութեան ընդհանուր կեդրոնատեղին է Բէրա, Մեծ-Փողոց թիւ 34 կրկին՝ Սարգիս պէյ Տիւզեանի տունը։

Կեղծիքէն զգուշանալու համար վէրի նշանին ուշադրութիւն ընելու է

ԲԵՐԱ	(Շիտակ Ճամբայ, Պօն-Մարշէի դիմաց թիւ 343 և 343 կրկին
	(Շիտակ Ճամբայ, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դիմաց։
ՂԱԼԱԹԻԱ	(Սինկէր խան Թիւնէլին եաեւ։
	(Թրամուէյի կայարանին դիմաց։
ՊՈԼԻՍ	(Սուլթան Համամ Թիւ 2։
	(Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյի կայարանին դէմ Թիւ 36։
ՍԿԻՒՏԱՐ	(Չարշը Պօյու Թիւ 120։ 8—50

ՀԱՋԱՑՈՂՆԵՒՈՒՆ
ՀԱԳԳԸԷՅԻ ԵՒ ԼԹՐԷՄԻ ԽԱՅԾՂԱՆԸ

Ուրապայէն ներածուած խայծղանի ջուրերուն ամէնէն նախամեծարը, այս խայծղանը, որ Ցունաստանի Արտաքսմաց Յուցահանդէսէն արժանիքի արծաթ շքանշանի արժանացած է։ Անուշահամ է և բնաւ ստամոքսը չխանգարեր։ Օսմանեան երեւելի բժիշկներու գնահատման արժանացած է, և մասնաւորապէս յանձնարարուած է հանգուցեալ Տօքթ. Խորասանճեան էֆէնտիէ։ Այս խայծղանը եթէ ո՛ւ և է գդալով մը խմուելիք ջուրին խառնուելով խմուի, ամէն կարգի տարափոխիկ հիւանդութեանց դէմ կը պաշտպանէ մարդը։

Արագապէս կը բուժէ հոգը, հարբուխը, կուրծքի իջուածքները, պոռնչի թը դժուարաշնչութիւնը, թոքախտի սկզբնաւորութիւնը, մորթի հիւանդութիւնները և ծննդական գործարաններու անհանգստութիւնը։

Կը ծախուի Մայրաքաղաքիս ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներուն մէջ։ Կ. Պոլսոյ համար գինն է 5 ղուրուշ։ 13—50

ԿՈՒԶԷ՞Ք ԳԻՏՆԱԼ.
ՏՐ. ՌԱՖԱՅԷԼԵԱՆ

փոխադրուած է Բէրա (Թաքսիմի մօտ), Թաալիա-Պաշի Թիւ 9։ Հոն կ'ընդունի իր հիւանդները ամէն օր կէս օրէն վերջ։ 50—5

HUILE DE HOG
ՀՕԿԻ ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԹԱՐՄ ԻՒՂ

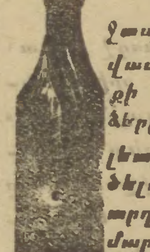

Հանրածանօթ են այն առողջապահիկ արդիւնքները զորս վատառողջ, անարիւն կամ կուրծքի հիւանդութիւն ունեցող անձերը կ'ստանան թարմ մօրիւի լեարդէն հանուած իւղը գործածելով։ Այսու հանդերձ, կարեւոր արդիւնքներ ձեռք ձգելու համար, անհրաժեշտ է որ այս իւղն ըլլայ անարատ և ընտիր։ Աւելորդ է ըսել որ պէտք է զգուշանալ կեղծ կամ ստորին իւղերէ, որոնք փոխանակ գոհացուցիչ արդիւնքներ տալու, առողջութիւնը խանգարելու միայն կը ծառայեն։ Հօկի իւղը ամէն երաշխաւորութիւն կ'ընծայէ անարատութեան և ազդուութեան, որոնք ա՛ռաւելաբժեք են հիւանդներուն։ Իր անմխալելի գերազանցութիւնը աւելի քան 50 տարիէ ի վեր ճանչցուած է ամբողջ Աշխարհի բժիշկներուն կողմէ և վաւերացուած է բոլոր տրուեստահանդէսներէն։ Հօկի իւղը եռանկիւնաձեւ շիշերով միայն կը ծախուի։ Արտաքին պահարանին վրայ պահանջեցէք գործարանատէրերու միութեան երաշխաւորութեան դրոշմը։

EMULSION HOGG
ԷՄԻՒԼՁԻՕՆ ՀՕԿ
ԿՐԱՑԻՆ ԵՒ ԱՂԱՑԻՆ ԻՓՕՖՕՍՖԻԴՈՎ ԵՒ ԿԼԻՍԷՐԻՆՈՎ

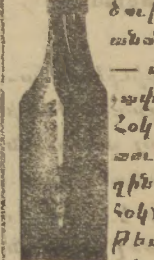

Մօրիւ ձկան իւղի գործածութիւնը դիւրացնելու համար անանց որոնք զզուանք կ'զգան,— այսինքն աղոց և մանաւանդ պզտիկներուն համար — Ս. Հօկ օչարակը շինած է իրեն յատուկ մօրիւ ձկան անարատ իւղին, և կը ծախէ «Էմիւլզիօն Հօկ» անունով։ Պատրաստութեան այս եղանակը շատ կը դիւրացնէ իւղին գործածութիւնը։ Էմիւլզիօն Հօկը, որ Հօկի իւղին բոլոր բարերար յատկութիւններն ունի, կիրի և աղի իփօֆօսֆիթով և կլիսէրինով խառնուած է։ Իր բաղադրութեան մէջ գտնուած նիւթերուն գերազանցութիւնը ուրիշ ամէն իւղէ նախամեծար կընէ զայն։ Հօկի մօրիւ ձկան թարմ իւղն և Էմիւլզիօն Հօկը եռանկիւնաձեւ շիշերով կը ծախուին ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներու մէջ։ Արտաքին պահարանին վրայ պահանջել գործարանատէրերու միութեան երաշխաւորութեան դրոշմը։ Մեծաքանակ յանձնարարութիւններու համար դիմել Մ. Էտ. Տանիի, ի Կ. Պոլիս։ 50—33

Վ Ի Ք Թ Օ Ր Ի Ա Տ Ը Պ Է Ր Լ Ի Ն
ԿԵԱՆՔԻ ԱՆԱՆՈՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
VICTORIA DE BERLIN

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԳՈՒՄԱՐ ՄԻՆՉԵՒ 1903
1,325,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1903
510,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ 26 ՍԵՊՏ. 1853Ի ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ՎԻՔԹՕՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԻՆ Ցամաքային Եւրոպիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Անոր պայմանները զորս Թուրքիոյ մէջ գործող ընկերութեանց ո՛չ մին կրնայ կատարել։ Զոր օրինակ, 30 տարեկան անձ մը 25 տարուան տեւողութեամբ խառն (Mixte) ապահովագրութեան մը համար առաջին երեք տարիները պարտի վճարել 424 Ֆր., երրորդ տարիէն 10 % էն սկսելով մինչ 66 % կը զեղչուի վերջին տարին, որով ընդհ. վճարածը կ'ըլլայ 6255 Ֆր. և առաջին օրէն արդէն իրեն տրուած 10000 Ֆր.ի Ապահովագրական պայմանագրով կ'առնայ ճիշդ 10000 Ֆր.ը, որով զուտ շահ ստացած կ'ըլլայ 3745 ֆրանք։ Բոլորովին անջատ ժողովրդական ճիւղ մըն ալ ունի չարաթական վճարումներով և առանց բժշկական քննութեան։

Անմրցելի ԹԱՐԻՖԱՆԵՐ զատակաց Ապագայի Ապահովագրութեանց

ԱՐԴԱՇԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈՖԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, այնպիսի ամէն կողմէ և ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար չարաթական փոքր վճարումով մը, այսինքն ՄԷԿ ՖՐԱՆՔՈՎ և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) ապահովեալ ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 Ֆր. մահուան պարագային, 15,000 Ֆր. արկածէն յաւէտ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Տեսուչ՝
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Մ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ

Ընկերութեան դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ ի Պոլիս.— ՔՌԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԷՄ-ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ
Պոլիս Պաղչէգաբու խան թիւ 45 եւ 45 կրկ.

18—50